

Õppeaine	Nädalatunde klassiti										
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl	7.kl	8.kl	9.kl	Kokku	
Muusika	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	13
Muusika on integreeritud eesti keele valdkonna tundidega.	1*	1*	1*	1*						4*	

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstide valdkonna aineid põhikoolis ühendab tähelepanu loovuse ja eneseväljendusoskuse arendamisele ning tervikliku maailmapildi kujundamisele. Kunstide kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Arendatakse mõtlemise paindlikkust ning avatust kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetab toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab õpilase tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist teistes õppeainetes, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvise poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab läheneda loovalt probleemidele ning väärtustada erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

Kunstiainete sisu, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (analüüs);
- 2) erinevate kunstide seostamine (süntees);
- 3) ainealne (verbaalne) keel;
- 4) loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 5) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 6) oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 7) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

1.4 Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstide valdkond võimaldab kõiki üldpädevusi loomulikult lõimida igapäevasesse õppetöösse nii teooria kui ka praktika kaudu. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumiseerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja

valdkondadeüleste õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ning sõnumid jne, aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatakse uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes olukordades. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides“ sõnumeid ühest keelest teise.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Loomes ülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

1.5. Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegsele kultuurile on olemuslik interdistsiplinaarsus. Kunstid on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisidega. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines, seega teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstide loomulik osa. Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate

kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus, . Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm, : kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist.

1.6 Läbivate teemade rakendamise võimalusi

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskkond. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilistest vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades

pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat uhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstiüritustel.

1.7 Õppetegevuse kavandamine ning korraldamine

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingu teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhata ja huvitegevustega tegelda;
- 3) võimaldatakse õppida individuaalselt ning üheskoos teistega (iseseisvad, paaris- ja rühmatööd), et toetada õpilaste kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- 4) kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- 5) rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- 7) kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemethodikat;
- 8) seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- 9) leitakse tunnivälise muusikaalase tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid jms).

1.8 Hindamise alused

Kunstivaldkonna ainete õpetamisel ja pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatud, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused. Hindamise kriteeriumid ja viiepallisüsteemist erinev hindamise korraldus määratakse ja täpsustatakse kooli õppekavas.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika-, kunsti- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvate muusika- ja kunstiharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- 1) õpilaste muusikaliste ja kunstialaste võimete areng;
- 2) teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel ja kunstiloomingus;
- 3) isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel. Hindamisel on oluline tunnustada lahenduste erinevusi ja väärtustada õpilaste isikupära.

Õpitulemuste hindamise vormid peavad olema mitmekesised, õpilaste arengut motiveerivad ja vastavuses nende õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil. Numbrilisele hindamisele lisandub suuline tagasiside. Nii sõnaliste hinnangute kui ka numbrilise hindamise puhul peavad õpilased teadma, mida ja millal hinnatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Õpetajapoolsed suulised sõnalised hinnangud ning numbrilised hinded peavad motiveerima õpilaste arengut kunstivaldkonnas. Hindamisel kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist, lähtudes püstitatud õppeülesannetest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Kunsti õpetamisel juhendatakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevalt

I kooliastmes hinnatakse:

- 1) oskust kasutada kunstimõisteid ning teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) oskust kasutada loovtöodes erinevaid töövõtteid ja tehnikaid, käsitsedes materjale otstarbekalt ja töövahendeid ohutult;
- 3) loovat, isikupärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- või rühmatöös;
- 4) oskust väärtustada ja analüüsida enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest; 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihipärast ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöodes;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikaid, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Muusika õpetamisel annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekohaks järgneva õppe kujundamisele, stimuleerib ning motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele. Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes.

Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist, omaloomingut, muusika kuulamist ja muusikalugu, muusikalist kirjaoskust ning ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes.

Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel, et tunnustada õpilase panust ja ettevõtlikkust.

I kooliastmes hinnatakse (*suuline) peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi. II ja III kooliastmes on suurem kaal muusikaliste teadmiste ning oskuste kasutamisel muusikalistes tegevustes. Hindamine liigitub kujundavaks ja kokkuvõtvaiks hindamiseks.

Kujundav hindamine

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmärgi seada.

Kujundava hindamisena mõistetakse õppeperioodi kestel toimuvat hindamist, analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid

ja käitumist, antakse õpilastele tagasisidet õppimise tulemuslikkuse kohta, motiveeritakse ja suunatakse õpilasi edasisele õppimisele (aidates neil teadvustada oma vajadusi, seniseid saavutusi ning vajakajäämisi) ja kavandatakse järgnevad eesmärgid. Kujundava hindamise ülesandeks on õpilase arengu ergutamine, toetamine ja tema õpitulemuste parandamine.

Kokkuvõttev hindamine

- teeb kokkuvõtte õpilase arengust,
- keskendub lõpptulemusele,
- on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine veerandihinneteks või poolaastahinneteks ning nende hinnete koondamine aastahinneteks. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse koostisosi:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Ülaltoodud muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsi oskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

- teadmised,
- praktilised oskused,
- eneseanalüüsioskus,
- osalusaktiivsus.

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs); praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine; eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine, jne).

1.9 Füüsiline õpikeskkond

Kunst:

- 1) individuaalseks ja rühmatöökaks vajalik pind;

2) 500luksise päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi/kanalisatsioon; 3) reguleeritava kõrgusega molbertid või lauad koos joonistusalaustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused ning projektsioonitehnika; 4) vajalikud töövahendid ja materjalid;

5) kunstiraamatud, ajakirjad ja teatmeteosed;

6) DATA-projektori, foto- ja videokaamerate, skanneri ja printeri kasutamise võimalus ning internetiühendus.

Muusika:

1) Kool võimaldab järgmiste vahendite kasutamise: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti TV.

2) Kool korraldab õpet klassis, kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.

3) Kool võimaldab instrumentaariumi (Orffi instrumentaarium, plokkflöödid, 6-keelsed väikekanded) õpilastele musitseerimiseks.

4) Kool võimaldab kasutada fonoteeki (CD-d, TV.)

Instrumentaarium: naturaalklaver, klaveritool, süntesaator, 6-keelsed väikekanded või plokkflöödid.

Orffi instrumentaarium:

1) plaatpillid: diatooniline metallofon; kromaatileine kellade komplekt ; 2) rütmipillid: võrutrummid, bongo, tamburiinid, marakaad, kõlapulgad, trianglid, kõlakarp/kõlatoru, kastanjetid, kuljused.

Muud vahendid:

1) muusikakeskus HIFI;

2) noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;

3) fonoteek (CDd, TV)

1.10 Kooli eripära

1.10.1 Tunnijaotusplaan

Õppeplaan vastab riiklikule õppekavale. 1.-4. klassides õpetatakse muusikat ja kunsti (1 tund) integreeritult eesti keele ainega. Need kaks õppeainet toetavad ja täiendavad programmi läbimist ühisteemade abil. Muusika ja kunsti teine tund toimub eesti keeles. Keel on õpetamise vahend. Astme lõpuks saavutavad õpilased õppeaine tulemused, mis vastavad riiklikule õppekavale.

5.-9. klassis on muusika ja kunst (1 tund) eesti keeles.

1.10.2 Kujundav hindamine

Muusika:

Muusika õppeaines toimub põhikooli astmetes ulatuslik loovtöö, mille tulemuseks on loovtöö eksam. Selle eesmärgiks on õpilase oskuste demonstreerimine rakenduslike ainete suunas, kus võivad olla esitatud soolo-, ansambli- või koorilaulmine; tantsud, musitseerimine (soolo või rühma) jne.

- Õppeprotsessi käigus tutvustab õpetaja õpilastele õppetulemusi. Õpilane tutvub hindamiskriteeriumitega, mõistab, kuidas õpetaja hindab töö kvaliteeti. Hinnatakse iseseisva teate ettevalmistamist tunnis, soolo esinemist, koostööd vokaal- või instrumentaalansamblites, koorilaulmist. Kooli üritustel esinemine erinevate projektide raames.

- Esimese ja teise klassi esimesel poolaastal toimub tunnis suuline hindamine. Õpilane saab õpetajalt, kaasõpilastelt või enesehindamise kaudu tagasisidet oma õppeaine teadmiste ja oskuste kohta ning põhikoolis käitumise ja väärtushinnangute kohta.

- Andekate õpilaste hindamine loovtegevuse eest (laulmine, pillimäng jne.) koolitundide ja ürituste välitel.

- Koolivälised tunnid – temaatilised tunnid linnaraamatukogus, Narva linnuses, õuesõpe – kooli territooriumil (IV veerand).

Kunst:

Kunsti õppeaines toimub põhikooli astmetes ulatuslik loovtöö. Õppeprotsessi lõpus on looveksam, mille tulemuseks on õpilase oskuste demonstreerimine rakenduslike ainete suunas, kus võivad olla esitatud erineva temaatikaga maalid, kooliseinte suured maalingud, keraamika ettevalmistamine või papier mache, plakatite, dekoratsioonide või kostüümide ettevalmistamine jne.

- Õppeprotsessi käigus tutvustab õpetaja õpilastele õppetulemusi. Õpilane tutvub hindamiskriteeriumitega, mõistab, kuidas õpetaja hindab töö kvaliteeti. Hinnatakse iseseisva teate ettevalmistamist tunnis, individuaalset kunstitööd, loomingulist koostööd (esemete valmistamine rühmas individuaalse plaani järgi). Kooli- või individuaalsetel näitustel osalemine, dekoraatori rollis esinemine.

- Esimese ja teise klassi esimesel poolaastal toimub tunnis suuline hindamine. Õpilane saab õpetajalt, kaasõpilastelt või enesehindamise kaudu tagasisidet oma õppeaine teadmiste ja oskuste kohta ning põhikoolis käitumise ja väärtushinnangute kohta.

- Andekate õpilaste hindamine loovtegevuse eest (laulmine, pillimäng jne) koolitundide ja ürituste välitel.

- Koolivälised tunnid – temaatilised tunnid linnaraamatukogus, Narva linnuses, õuesõpe – kooli territooriumil (IV veerand).

1.10.3 Õppereisid ja-käigud

Kooli õppekava kohaselt on soovitatav:

- külastada muusikaüritusi – kontserdid, festivalid, teatrietendused, teised linna ja linnavälised kultuuriüritused (õppereisid), kunstiüritusi – muuseumid, näitused, ekspositsioonid jne.
- I kooliastmes külastada koorimuusika kontserte (mudilaskoorid, lastekoorid), klassika ja rahvamuusikat, lavamuusika etendusi, kunstiaines
- külastada galeriid ja muuseume värvitunde, rütmi ja kompositsiooni kujundamiseks.
- II kooliastmes külastada klassikalise või kaasaegse žanriga kontserte, instrumentaalmuusikat, lavamuusika etendusi, kunstiaines galeriid ja muuseume erineva kunstitehnika ja –liikidega tutvumiseks.
- III kooliastmes külastada erinevaid muusikarühmasid: koorimuusika kontserte (soolo, kvartett, džäss jne) ja lavamuusika etendusi, kunstiaines õpetada kitsalt spetsialiseeritud joonistamistehnikat kaasagsetes maailma ja eesti kunstnike ning skulptorite töodes, samuti kasutada kunstivahendeid.
- osaleda aktiivselt linna näitustel, konkurssidel, viktoriinidel, eesmärgiga oma teadmisi kontrollida ja samuti õppeaine motivatsiooni tõsta.
- tunniväliste tegevuste toetamiseks külastada teatreid „Estonia“, „Vanemuine“, «Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum», «Eesti Vabaõhumuuseum», folkloori- ja pärimusmuusikafestivalid.
- tunniväliste tegevuste toetuseks kasutada järgmisi linke: www.voxclamantis.ee, www.rondellus.ee, www.viljandi.ee/linnakapell, www.concert.ee, www.festivals.ee, www.opera.ee, www.vanemuine.ee, www.klassikaraadio.err.ee, www.tmm.ee, www.ajakirimuusika.ee, www.temuki.ee, www.erso.ee, www.klassikaraadio.err.ee, www.mikkelimuuseum.ekm.ee, www.innove.ee, www.narvamuuseum.ee, www.kumu.ee, www.kadriorumuuseum.ekm.ee, www.nll.ee.

1.10.4 Traditsioonilised üritused

I-III kooliastmetes rakendavad õpilased oma loomingulisi oskusi, väljendavad oskusi traditsiooniliste muusika -ja kunstiürituste kujundamisel (dekoratsioonid, kostüümid jne): «Lõikuspüha - nimepäev», Õpetajate päev, «Jõulud», jõulukuused, Aabitsa lõpetamise üritused, Iseseisvuspäevale pühendatud üritused «Mängu ja mänguasjade päev», «Vastlapäev», «Muinasjutudel külas», Emadepäevale pühendatud kontsert, «Noh, poisid!», Rahvusvaheline muusikapäev, «Noh, tüdrukud!», «Sõbrapäev», «Emakeelepäev» jne.

Kirjandus-muusikaüritused ja etendused loetud teoste põhjal, lõpuaktuste etendused 4. ja 7. klassides. Kevadpühadega seotud üritused.

1.10.5 Töö HEV – lastega

Õpiraskustega õpilased võivad õppida spetsiaalse kava järgi, mille põhjal teostatakse muusika ja kunsti meetodi teraapiat. Nende õpilastega töötades, nende emotsionaalne ja füüsiline seisund juhib õpetajaid kasutama erinevaid meetodeid õpetamisel.

1.10.6 Projektid

Kool läks edukalt üle keelekümblusprogrammile. Narva Pähklikmäe gümnaasium osaleb kolmandat õppeaastat projektis „Vene õppekeelega koolide toetus eduka eesti keelse õppe puhul põhikoolis“.

Koostöö koolidega – partneritega teostatakse aktiivne osalus riiklikes ja piirkondlikes kunsti ja muusikaprojektides.

1.10.7 Suvelaager

Edukaks õpilaste toetuseks korraldab kool suvelaagrit, kus õpilased võivad laiendada oma silmaringi külastades kunsti ja muusikaüritusi, ekskursioone, väljendada ja toetada loovuskusi lisaainetes kunstiainete tsükli käigus.

2. AINEKAVAD

2.1 Muusika

2.1.1. Muusika õppe-ja kasvatuseemärgid

Põhikooli muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid;
- 2) tunneb huvi muusika kui kunsti liigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 3) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 4) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 5) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 6) osaleb laulupidude edasikandumise protsessis ning teab ja väärtustab paikkonna kultuuritraditsioone ning autoreid ja interpreete;
- 7) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 8) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 9) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojad ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 10) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse)või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

2.1.2. Muusika õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilase individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse kaudu. Muusikaõpetuses avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamisega kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika õppeaine koostisosad on:

- 1) laulmine;
- 2) pillimäng;
- 3) muusikaline liikumine;
- 4) omalooming;
- 5) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 6) muusikaline kirjaoskus;
- 7) õppekäigud.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusika on aine, mille õpetuse osad on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses, seetõttu on neid keeruline eraldada. Õppeaine koostisosad kattuvad muusikaliste tegevustega. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu, liikumist ja omaloomingut. Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete. Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse

õppekavas sisalduva noodikirja lugemise oskust musitseerides. Õpilaste silmaringi ja muusikalise maitse kujundamiseks on vajalikud õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse. Õpilaste üldkultuurilised teadmised põhinevad teadlikkusel kohalikust, oma riigi ja Euroopa kultuuripärandist ning nende rollist maailmas. See hõlmab teadmisi peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist).

Oluline on kontserdielu korraldamine oma koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning ürituste korraldamise kogemus.

Muusika kaudu kujundatakse harmoonilist isiksust, puudutades nii keha, tundeid kui ka intellekti. Muusikaõpetusel on tasakaalustav ja toetav roll õpilase emotsionaalses arengus ning teiste õppeainete omandamises.

Musitseerides arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ja koos musitseerimiseks ning loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas ja üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust ja emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilase enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ja koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse isamaa-armastust.

2.1.3 Muusika õppe-ja kasvatusesmärgid I kooliastmes

Õpitulemused

I kooliastme õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust.

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule, ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut.
- 10) mõistab laulupeo tähendust.

2.1.4. Muusika õpitulemused ja õppesisu I kooliastmes

Laulmine

Õpitulemused.

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ;
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;

5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn" (F. Pacius,) , „Mu koduke" (A. Kiiss,) , „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus,) ; lastelaulud „Lapsed, tuppa", „Teele, teele, kurekesed", „Kevadel" (Juba linnukesed, , „Kevadpidu" (“Elagu kõik”...)

Pillimäng

Õpitulemused.

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinato'des ning iseseisvates palades;
- 2) on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides;

Muusikaline liikumine

Õpitulemused.

Õpilane:

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpitulemused.

Õpilane:

- 1) loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- 3) loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused.

Õpilane:

- 1) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus, ;
- 2) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 3) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 4) on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill, ;
- 5) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- 6) väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;

Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused.

Õpilane:

1 mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- 4) mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- 5) õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:

- 7) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
- 8) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- 9) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- 10) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
- 11) märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga

Õppekäigud

Õpitulemused.

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

I kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine koolikooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguoskuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandlel;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika oskussõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeolelu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -oskuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdil, teatris ja muuseumis käimine jne.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- 2) mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeolelu;
- 3) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 4) laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, tee, kurekesed”, „Kevadel” (Juba linnukesed), „Kevadpidu” (Elagu kõik).
- 6) on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- 7) eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- 8) eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- 9) on tutvunud eesti rahvalaule ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- 10) kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeolelu ja karakterit, kasutades õpituid oskussõnavara;
- 11) väljendab muusika meeolelu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- 12) seostab muusikapala selle autoritega.

I kooliastme õppesisu

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng.

Lauldakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega (fonogrammidega). Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on kõigi õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu.

Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisioskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused ja rõhuasetused õppesisu käsitlemisel I kooliastmes klassiti

1.Laulmine (20t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise vaba tooni tekitamise ja selge diktsiooniga, emotsionaalselt üksi ja rühmas.	4 t	1. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas laulmisel. Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni kujundamine.
	4t	2. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas ja individuaalselt laulmisel. Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni teadlik jälgimine.
	4t	3. klass Õpilaste vokaalsete võimete arendamine rühmas ja individuaalselt laulmisel. Õige kehahoiaku, hingamise ja diktsiooni teadlik jälgimine.
Laulab eakohaliseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.	3t	1.klass 1.klassile eakohaliseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.

	3t	2.klass 2.klassile eakohaliseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.
	3t	3.klass 3. klassile eakohaliseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.
Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);	4t	1. klass Astmete SO, MI, RA, LE, JO tundmaõppimine kuulamise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
	4t	2. klass Astmete RA, ; SO,; JO'; NA; DI tundmaõppimine kuulamise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
	4t	3. klass Astmete SO- MI, SO-RA, SO-MI-RA jne. tajumine kuulamise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
Mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ja meeleolu	4t	1. klass Tutvustamine muusikale iseloomuliku väljendusviisidega. –melioia, rütm, tempo. Dünaamika põhimõisted: vaikselt, valjult.
	4t	2. klass Dünaamika põhimõisted: forte, piano. Helikõrgused.
	4t	3. klass Tutvustamine muusikale iseloomuliku väljendusviisidega. Dünaamika põhimõisted: vaikselt, valjult.
Laulab peast kooliastme ühislause: : „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp”, „Teele, tee, kurekesed”, „Kevadel” (Juba linnukesed), „Kevadpidu” (Elagu kõik).	5t	1. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp”
	5t	2.klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus);

		lastelaulud „Lapsed, tuppä”, „Teele, teele, kurekesed”
	5t	3.klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Kevadel” (Juba linnukesed), „Kevadpidu” (Elagu kõik).

2. Pillimäng (4t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kasutab keha,-rütmi- pille lihtsamates kaasmängudes. Ostinato –rütm.	2 t	1. klass Orffi pedagoogika –kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud–rütmiroondo, küsimus-vastus.
		2. klass Orffi pedagoogika. Tähtnimede kasutamine platpillide ja plokflöödi omandamisel.
		3. klass Orffi pedagoogika. Kasutamine rütmipillid, platpillide ja plokflöödi musitseerimine.
Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.	2t	1.klass Pillimängus muusika sisu ja meeleoluerinevad väljendamise võimalused.
		2. klass Pillimängus muusika sisu ja meeleoluerinevad väljendamine, kasutades dünaamikat: f,p. Uued rütmipillid.
		3.klass Pillimängus muusika sisu ja meeleoluerinevad väljendamine, kasutades iseseisvalt dünaamikat ja väljamõtlemine rütmisaate.

3. Muusikaline liikumine (10t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;	5t	1. klass Erineva tempo järgi muusika eristamine ja selle järgi tempos liikumine.
		2. klass

		Liikumine erinevates tempodes: valss, mars, polka.
		3. klass Liikumine kahelöögilises, kolmelöögilises taktimõõdus.
Tantsib eesti laulu- ja ringmänge	5t	,2.,3.klass Eesti laulu- ja ringimängude tantsimine.

4.Omalooming (4t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;	1 t	1. klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi, ja plaatpillidel.
		klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi, ja plaatpillidel. Improvisatsioonid.
		klass Lihtsate rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi, ja plaatpillidel. Lihtsate rütmipillide valmistamine ja improvisatsioonid.
Kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;	1t	1., 2., 3 klass Käemärkidega erinevate astmenimede näitamine ja kasutamine kaasmängudes õpitu piires.
Loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;	1t	1.klass Lihtsamate liisusalvide loomine.
		2. klass Lihtsamate regivärsside loomine.
		3. klass Lihtsamate laulutekstide loomine.
Kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.	1t	1. klass Muusika meeleolu edasi andmine loovliikumise kaudu vabas vormid.

		2. klass Tantsuliikemiste väljamõtlemine eri rütmidele.
		3.klass Loovliikumise kavandamine muusika meeolu väljendamiseks ja selle kasutamine .

5.Muusika kuulamine ja muusikalugu (20t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus, ;	4 t	1. klass Meloodia, rütm, tempo. Tutvustamine karakteri muusikapaladega.
		2.klass Muusika kirjeldamiseks –uued sõnad. Dünaamika ja muusikapala ülesehitus.
		3.klass Dünaamika ja muusikapala ülesehitus(uued sõnad), Tutvustamine erinevate karakterpaladega.
Eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;	3t	1. klass Instrumental ja vokaalmuusika eristamine.
		Klass Kuulmise järgi erinevad pillide äratundmine.
		3.klass Hääleliigid (eristamine)
Eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;	3t	1.klass Erinevaid zanride tutvustamine (laul, tants).
		2. klass Kahe –ning kolmelöögilised muusikapalad.
		3. klass Kuuldeliselt marsi, valsi ja polka eristamine.
On tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, löõtpill, torupill, sarvepill, vilepill,);	5t	1. klass Eesti rahvalaulud: Laulu võim; Vastlatalaul; Linnukesed, Tihane; kannel, torupill, sarvepill
		2. klass

		Eesti rahvalaulud: Päkapiikk, regilaulud (vene, rootsi, poola jne. rahvalaulud) . Hiiu kannel, löõtspill
		3.klass Eesti rahvalaulud: Laulu mõju, Mu isamaa armas jne. Vilepill, *pärmupill.
Kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;	3t	1.klass Kuulatud muusika kirjeldamine vabas vormis.
		2.klass Kuulatud muusika meeleolu ja karakteri kirjeldamine. Duur, moll.
		3.klass Kuulatud muusika meeleolu ja karakteri kirjeldamine, tuues elise srinevad kontrastid muusikas.
Väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;	2 t	1.klass Muusikaviis järgi pildi joonistamine.
		2.klass Kirjeldamine muusika meeleolu.
		3.klass Muusika meeleolu ja karakteri väljendamine vabaltvalitud kunstiline vahenditega.

6.Muusikaline kirjaoskus (10t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: 	2 t	1. klass Noodivältused, paus, rütmifiguurid: TA, TI-TI, TA-A
		2.klass Noodivältused, paus, rütmifiguurid: TAAA, Z
		3.klass Noodivältused, paus, rütmifiguurid: TI-RI-TI-TI; TII-RI

Mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;	1t	1., 2., 3. klass 2- ja 3-osalise taktimõõdu kasutamine musitseerimisel;
Tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides; Mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes; Õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;	1t	1.klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides- SO;MI;RA; JO' põhinevad mudelid.
		2. klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides- SO;MI;RA; LE; JO; RA,; SO,; põhinevad mudelid. JO-võti.
		3. klass Astmemudelite laulmine erinevates kõrguspositsioonides- SO;MI;RA; LE; JO; RA,; SO,; JO'; NA; DI põhinevad mudelid. JO (duur), RA(moll) -astmerida, seoses lauludega.
Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;	2t	1. klass Noodijoonestik, noodipea ja noodivars.
		2. klass Astmerida, astmetrepp, punkt noodivälduse pikendajana.
		3.klass Meetrum, taktimõõt, taktijoon, takt, kahekordne taktijoon.
Mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor	2t	1.klass Rahvalaul, rahvatants, rahvapill.
		2.klass dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor.
		3.klass koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja.
Mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas: rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult, <i>piano</i> , <i>forte</i> , fermaat	1t	1.klass Rütm, meloodia,
		2.klass tempo, kõlavärv (tämbel), vaikselt, valjult.
		3.klass <i>piano</i> , <i>forte</i> , fermaat
Mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:	1t	1.klass Latern.

tutvustamine laulurepertuaariga märkide <i>latern, segno, volt</i>	2.klass Segno.
	3.klass Volt.

Õppekäigud (2t)

Õpitulemused I kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil.	1t	1., 2.,3. klass Õppekäikudel kogetud muusikaelsuste kirjeldamine ning nende kohta arvamuse avaldamine suuliselt ning mingil kunstilisel viisil.
Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	1t	1.,2., 3. klass Suuliselt arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.

2.1.5. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia väimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate käsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

2.1.6. Muusika õpitulemused ja õppesisu II kooliastmes

Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;

- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid õpe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Vörk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiad rne tdnavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- 3) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendes lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
- 7) teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;

- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;

- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
 - 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
 - 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
 - 6) mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon; tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, luukpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*. **Õppekäigud**
- Õpilane:
- 1) arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
 - 2) kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

II kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 3) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 5) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 6) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 7) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 8) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (galerii, raamatukogud, jne).

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatega ühe- ja kahehäälselt.

Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning omandatakse 6-keelse väikekandle või plokkflöödi lihtsamad mänguvõtted.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu.

Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalasis analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Õpilased piirduks sonadega - ohuline, laulev, õrn, sudamlik, tantsuline, ergas, hoogne, marsilik, pidulik, holjuv, kaval, humoorikas jne. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused ja rõhuasetused õppesisu käsitlemisel II kooliastmes klassiti

1.Laulmine (4 kl.-20t),(5-6 kl.-10t)

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;</p> <p>Rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;</p> <p>Laulab eakohaseid õpe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;</p>	6 t	<p>4.klass</p> <p>Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühe- või kahehäälselt (<i>a capella</i> või saatega).</p> <p>Laulmine erinevates vokaalkoosseisudes saatega, fonogrammidega tunnis ning tunnivälises tegevuses. Lauupeo traditsiooni ja tähenduse mõistamine.</p>
	4t	<p>5. klass</p> <p>Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühe- või kahehäälselt (<i>a capella</i> või saatega).</p> <p>Laulmine erinevates vokaalkoosseisudes saatega, fonogrammidega tunnis ning tunnivälises tegevuses. Lauupeo traditsiooni ja tähenduse mõistamine.</p>
	4t	<p>6. klass</p> <p>Laulmine klassis oma hääle omapära arvestades ühe- või kahehäälselt (<i>a capella</i> või saatega).</p> <p>Laulmine erinevates vokaalkoosseisudes saatega, fonogrammidega tunnis ning tunnivälises tegevuses. Lauupeo traditsiooni ja tähenduse mõistamine.</p>
<p>Seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;</p>	6t	<p>4.klass</p> <p>Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO; MI;RA;JO;RA,;SO,; JO1; LE;NA;DI).</p>

	2t	5. klass Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO; MI;RA;JO;RA,;SO,; JO'; LE;NA;DI), duur ja moll helilaad, mudellaule, kaanoneid ning rahvalaulud.
	2t	6..klass Meloodiate laulmine relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO; MI;RA;JO;RA,;SO,; JO'; LE;NA;DI), duur ja moll helilaad, kolmkõlad T,t seoses lauludega.Mudellaule, kaanoneid ning rahvalaulud.
Laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).	8t	4. klass Laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann),
	4t	5. klass Laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Eesti lipp” (E.Võrk)
	4t	6. klass Laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Püha öö” (F. Gruber).

2. Pillimäng (4 kl.-4t),(5-6 kl.-2t)

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Kasutab keha,-rütmilise pille lihtsamates kaasmängudes ja ostinato'des. Rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plookflöödi mänguvõtteid. Väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.	4 t	4. klass Orffi pedagoogika –kaasmängud, ostinatod, meloodilis –rütmilised improvisatsioonid.Rütmimängud – rütmirondo, rütmilismeloodilised küsimus-vastus motiivid, rütmikett. Absoluutse süsteemi kasutamine pillimängus.

	2t	5. klass Helistikke ja toonika kolmkõlade C-duur, a-moll seostamine pillimänguga.
	2t	6. klass Helistikke G-duur, e-moll ning f-duur, d-moll seostamine pillimänguga.

3. Muusikaline liikumine (4 kl.-10t), (5-6 kl.-5t)

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; Tantsib eesti laulu- ja ringmänge; Väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.	10t	4. klass Orffi pedagoogika. Eri made rahvamuusikale iseloomulike karakterite väljendamine- Eesti, Vene.
	5t	5. klass Orffi pedagoogika. Eri made rahvamuusikale iseloomulike karakterite väljendamine- Soome, Läti, Leedu, Rootsi, Norra.
	5t	6. klass Orffi pedagoogika. Eri made rahvamuusikale iseloomulike karakterite väljendamine- Iiri, Poola, Austria, Ungari, Saksa.

4.Omalooming(4 kl.-4t),(5-6 kl.-2t)

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;</p> <p>Loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);</p> <p>Kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.</p>	4 t	<p>4. klass</p> <p>Orffi pedagoogika-omaloomingulised kaasmängud, muusikaline liikumine,teksti-rütmilis-meloodilised improvisatsioonid. Omaloomingus üksinda või koos musitseerides omandatud muusikaliste oskuste ja teadmiste kasutamine.</p>
	2t	<p>klass</p> <p>Ideede esitamine ja oma loovuse võimetekohane rakendamine nii sõnalises ja erinevates muusikalistes eneseväljendustes. Rütmiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi, ja plaatpillidele improvisatsioonid.</p>
	2t	<p>klass</p> <p>Infotehnoloogia võimaluste kasutamine ideede esitamisel ja oma loovuse võimetekohasel rakendamisel nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes.</p>

5.Muusika kuulamine ja muusikalugu (4 kl.-20t),(5-6 kl.-10t)

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
<p>Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;</p> <p>iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;</p>	5 t	<p>4. klass</p> <p>Kuulamine ja eristamine muusika väljendusvahendeid muusikapalades (meloodia, rütm, tempo). Tutvustamine karakteri, iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitut oskussõnavara.</p>
	2t	<p>5.klass</p> <p>Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: dünaamika, tämber. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja põhjendamine kasutades õpitut oskussõnavara.</p>
	2t	<p>6.klass</p> <p>Erinevates muusikapalades muusika väljendusvahendite kuulamine ja eristamine: vorm. Kuulatava muusikapala iseloomustamine ja</p>

		põhjendamine kasutades õpitud oskussõnavara.
Kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid . Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;	4t	4. klass Hääleliigid .Sopran, metsosopran, alt, tenor, baritone, bass.
	1t	5.klass Kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor);
	1t	6.klass Tuntumad Eesti koore ja dirigente kodukohas . Eesti laulupidude traditsioonid.
Kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;	4t	4.klass Erinevaid muusikapillide tutvustamine: klahv-, keelpillid.
	2t	5. klass Puhk- ja löökpillid.
	2t	6. klass Sümfooniaorkester.
Tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;	2t	4. klass Eesti rahvamuusika :rahvalaulud.
	1t	5. klass Eesti rahvapillid, tantsud.
	1t	6.klass Eesti rahvamuusika suursündmusi.
On tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt;	3t	4.klass Tutvunud valikuliselt -Vene, Läti, Leedu, Soome muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt.
	2t	5.klass Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt.
	2t	6.klass Austria, Ungari, Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt.
Teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.	2t	4.,5., 6.klass Autorluse mõiste. Muusikanäidete leidmine internetist ja nende korrektne kasutamine.

6.Muusikaline kirjaoskus. (4 kl.-10t),(5-6 kl.-5t)

		Dünaamika- <i>piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo</i> Eesti rahvapillid.
--	--	---

7.Õppekäigud (4 kl.-2t),(5-6 kl.-1t)

Õpitulemused II kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil; Kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.	2t	4. klass Suuliselt või kirjalikult, muul looval viisil oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.
	1t	5. klass Suuliselt või kirjalikult, muul looval viisil oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.
	1t	6. klass Suuliselt või kirjalikult, muul looval viisil oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.

2.1.7. Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) mõistab ja võõrtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 5) oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- 6) suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 7) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 8) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 9) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 10) väljendab kuulnud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsid muusikalist oskussõnavara;
- 11) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 12) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 13) teab autoriõigusi ning nendega kaasnevat õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- 14) omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;

15) kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

2.1.8. Muusika õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

Õ pitulemused

Laulmine

õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- 2) mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;
- 3) kasutab muusikalisi teadmisi nii ükski kui ka rühmas lauldes;
- 4) osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- 5) laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 6) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm”(G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään”(A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevitekants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- 2) rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- 3) kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

õpilane:

- 1) tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- 2) väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

õpilane:

- 1) loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- 4) väljendab muusika karakterit ja meeoleolu ning enda loomungulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- 2) eristab pop-, rokk-, džäss
- 3) eristab kõla ja kuju järgi keel
- 4) teab nimetada tuntud helil muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- 5) tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- 6) on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja Ameerika, Aafrika või Idamaade muusikapõrandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- 7) arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 8) tunneb autoriõigusi ja nendega kaasn

(sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

õpilane:

1) mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;

2) mõistab taktimõõtude 2/4,

taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);

4) mõistab helistike C–a, G nendest musitseerides;

5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;

6) mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.

elektrofonid, sümfooniaorkester, kamme partituur, muusikainstrumentide nimetused ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel rondo, variatsioon; pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika

Õppekäigud

õpilane:

1) arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;

2) kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

Muusika õppesisu III kooliastmes

III kooliastmes on tähelepanu keskmes ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks pop leida koolis ansambli mängu harrastamise võimalusi.

Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult (meloodiat, rütmi, tempot, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;

keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;

heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel,

3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik,

G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähend kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, nimetused; süvamuusika.

Õpilaste iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ühe- kui ka mitmehäälselt, olme häälselt.

Pop- ja rokkmuusika vastu tuleks oojaid, Põhja- ja Ladina võie vaid kaheksandikkasutab tähendust ning lähtub orkester, gospel;

põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpretidega.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

III kooliastme õppetegevused on:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine lauldes;
- 2) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 3) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 4) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 5) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 6) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 7) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 8) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (raamatukogud, muusikakoolid, galerii, jne).

III kooliastmes on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid.

Klassitunnis lauldakse nii ühe - kui ka mitmehäälselt, klassiikooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimängu oskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, *tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna.

Muusikat kuulates tähtsustub kuulnud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisostkust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused ja rõhuasetused õppesisu käsitlemisel III kooliastmes klassiti

1.Laulmine

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoidu häälemurdeperioodil. Kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes. Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti.	4t	7. klass Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast. Laulab kooliikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalkoosseisudes.
		8. klass Laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast.

		Laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalkoosseisudes.
		9. klass Kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes. Osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti.
Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel.	3 t	7. klass Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid) (SO, MI, RA, JO, RA1, SO1, JO1, LE, NA, DI). 8. klass Kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid). Absoluutsete helihelikõrguste seostamine relatiivseta helikõrgustega (g-G2). 9. klass Mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid meloodiat õppides (SO, MI, RA, JO, RA1, SO1, JO1, LE, NA, DI). Absoluutsete helihelikõrguste seostamine relatiivseta helikõrgustega (g-G2).
Laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule.	1t	7. klass Laulab kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. 8. klass Laulab kahehäälsid laule. 9. klass Laulab kolmehäälsid laule.
Laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” ” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).	2 t	7. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort). 8. klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter). 9.klass „Eesti hümn” (F. Pacius), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

2.Pillimäng

Õpitulemused lõpuks	III kooliastme	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
------------------------	----------------	-----------	--

Kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes. Kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.	2 t	7. klass Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilismeloodilised küsimusvastus motiivid.
	3 t	8.klass Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilismeloodilised küsimusvastus motiivid.
	2 t	9. klass Orffi pedagoogika – kaasmängud, ostinatod, meloodilis-rütmilised improvisatsioonid. Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilismeloodilised küsimusvastus motiivid.

3.Muusikaline liikumine

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid. Väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.	2 t	7. klass Väljendab liikumise kaudu Aafrika ja Idamaade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid (valikuliselt).
		8. klass Väljendab liikumise kaudu Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika, rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid (valikuliselt).
		9. klass Väljendab liikumise kaudu Prantsuse, Itaalia rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid (valikuliselt).

4.Omalooming

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Loob kindlas vormis rütmilismeloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel. Kasutab lihtsaid	3 t	7., 8. ja 9. klass Orffi pedagoogika – omaloomingulised kaasmängud, tekstid, muusikaline liikumine; rütmilismeloodilised improvisatsioonid. Rondo- ja

meloodiaid luues relatiivsad helikõrgusi (astmeid). Loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne). Väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.		variatsioonivorm. Lihtsamate pillide valmistamine.
---	--	--

5. Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused käsitlemisel klassiti	õppesisu
Kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust.	5 t	7. klass Erinevate muusikavormide kuulamine ning neis esinevate väljendusvahendite ning ülesehituse (keelpillikvartett, sümfonia, soolosoonaat, variatsioonid, süit, rondovorm) analüüsimine.	
		8. klass Erinevate muusikavormide kuulamine ning neis esinevate väljendusvahendite ning ülesehituse (prelüüd, flamenko, fandango, boolero, habanera, tango, samba, bossa nova, lambada, rumba, mambo, tša-tša-tša, salsa, paso doble, aaria, 3 – osaline lihtvorm, variatsioonivorm) analüüsimine.	
		9. klass Erinevate muusikavormide kuulamine ning neis esinevate väljendusvahendite ning ülesehituse (avamäng, operetta, vodevill, kankan, muusikal, ragtime, bluus, töölaul, spirituaal, gospel) analüüsimine.	
Väljendab oma arvamust kuulnud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt. Tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis). Arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult.	2 t	7. klass Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas (Aafrika ja Idamaade) ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.	
		8. klass Leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas (Hispaania, Põhja- ja Ladina-Ameerika) ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused.	
		9. klass	

		Dzässmuusika üle arutlemine ja analüüsimine, kasutades oskussõnavara. Eestis kehtiva autorikaitse seaduse põhipunktidega tutvumine. Intellektuaalse omandi kasutamine internetis.
Eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise. Teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi.	3 t	7. klass Eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille. Teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete.
		8. klass Eristab kõla ja kuju järgi elektrofone ja pillikoosseise: orkestrid: (sümfoonia, puhkpilli-, keelpilli-, rahvapilliorkester); ansamblid (keelpillikvartett, pop- ja dzässansambel). Teab nimetada tuntud dirigente, ansambleid ja orkestreid.
		9. klass Eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat. Teab nimetada tuntud muusika suursündmusi.

6. Muusikaline kirjaoskus

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Mõistab all järgnevate heliväljuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes. Mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik- taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides.	1 t	7., 8. ja 9. klass Crescendo, diminuendo, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, prim, sekund, tert, diees, bemoll, bekarr, fermaat, sünkoop, triool. 2/4, 3/4, 4/4 taktimõõt.
Kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed). Mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides.	2 t	7., 8. ja 9. klass Helistikud Duur, moll, C-duur, a-moll, G-duur, e-moll, F-duur, d-moll.
Teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt.	1 t	7., 8. ja 9. klass Bassivõti
Mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas.	3 t	7. klass Sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester,

		partituur, muusikainstrumentide nimetused.
		8. klass Pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, džässorkester, süvamuusika, elektrofonid.
		9. klass Ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused.

7.Õppekäigud

Õpitulemused III kooliastme lõpuks	Tundi õ/a	Rõhuasetused õppesisu käsitlemisel klassiti
Arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil. Kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusikalist oskussõnavara.	1t	7., 8. ja 9. klass Suuliselt, kirjalikult ja muul looval viisil oma arvamuse väljendamine, kasutades seni õpitud muusikalist oskussõnavara.

2.2. Kunst

2.2.1. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid

Põhikooli kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö, uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ja kriitilise mõtlemise ning probleemi lahendamise oskusi;
- 2) tunnetab ja arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) õpib tundma visuaalsete kunstide väljendusvahendeid ning suudab luua erinevaid kunstitöid, rakendades õpitud teadmisi ja oskusi;
- 4) eksperimenteerib mõtete, mõistete, vahendite, materjalide ning tehnikatega;
- 5) töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
- 6) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 7) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 8) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 9) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kunsti rolli ühiskonnas;
- 10) väljendab oma arvamusi ja teadmisi suuliselt ning kirjalikult, kasutades (kunsti)oskussõnavara;
- 11) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 12) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaini näidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 13) omab ülevaadet kunsti-, disaini- ja arhitektuurivaldkonnaga seotud ametitest ja elukutsetest.

2.2.2. Kunsti õppeaine kirjeldus

Põhikooli kunstiõpetuses omandatakse visuaalse hariduse algtõed ning arendatakse mõtlemis-, koostöö- ja eneseväljendusoskusi ning kunstioskusi, et toetada isiksuslikku arengut ning toimetulekut tänapäevases mitmekultuurilises maailmas. Kunst võimaldab põhikooliõpilastel tunnetada endas loojat ning toetab seeläbi aktiivse maailmavaate omaksvõttu ja ettevõtlikku ellusuhtumist.

Kunstiõpetuses kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- 1) uurimine ja oma ideede arendamine,
- 2) väljendusvahendite loov rakendamine,
- 3) teadmised visuaalkultuurist,
- 4) mõtestamine ja refleksioon.

Osaoskuste kujundamine ja arendamine on omavahel põimunud nii õpilaste loova ning iseseisva mõtlemisoskuse arenemise kui ka uute teadmiste omandamise, kinnistamise ning praktilise loovtegevuse kaudu. Oskuste kujundamine on järjepidev protsess ja oma kogemustega

seostatakse teadmisi nüüdisaegsest maailmast: kunstiajaloo ja tänapäeva kunsti seostest, ruumilise keskkonna disaini ja visuaalkultuuri arengusuundadest.

Oluline on avastada ja luua seoseid teistes õppeainetes käsitletavate ajastute ja teemadega. Kunsti käsitletakse nii omaette väärtussüsteemina kui ka võtmena ümbritseva elu mõtestamiseks, mõistmiseks ja tunnetamiseks.

Nii ajaloo kui ka nüüdiskunsti mõistmisele panevad aluse õppekäigud muuseumidesse,

galeriidesse ja näitustele. Näidete valikul kunstiajaloost lähtutakse üldisematest teemadest ega taotleta kronoloogilise ülevaate andmist. Peamine on luua sild mineviku ja nüüdisaja nähtuste vahel. Kõigi teemade käsitlemisel tuuakse võimalikult palju näiteid kunstist ning visuaalsest kultuurist lähiümbruses ja Eestis.

2.2.3. Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgid I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb kunstioõppes rõõmu mängulisest ja loovast tegutsemisest;
- 2) julgeb katsetada oma ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 3) oskab töötada iseseisvalt ja teha koostööd, väärtustab erinevaid lahendusi;
- 4) tunneb huvi lähikonna kultuuriobjektide vastu.

2.2.4. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus I kooliastmes

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) esitab oma ideede erinevaid lahendusi;
- 2) rakendab kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise võtteid, oskab välja tuua kujutatava iseloomulikud jooned;
- 3) rakendab oma töödes mitmekesiseid kunstitehnikaid ja töövõtteid;
- 4) kasutab olulisemaid kunstimõisteid kunstiteoste ning enda ja kaaslaste loovtööde üle arutledes;
- 5) oskab nimetada Eesti kunstnikke, lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
- 6) uurib igapäevaste esemete vormi ja otstarbe seoseid, teab, kuidas luua ning tarbida säästvalt, arutleb ümbritseva visuaalse kultuuri nähtuste üle;
- 7) tuleb toime virtuaalsetes keskkondades, teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Õppesisu

Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, kunstitehnikad ja materjalid
Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.

Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm).

Inimeste, esemete ja loodusobjektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.

Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning -vahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaži valmistamine, pildistamine, vormimine, voolimine jne) Töövahendite otstarbekas ja ohutu käsitlemine.

Pildilised jutustused: joonistus, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.

Kodukoha loodus- ja tehiskeskkond, ruum ja ehitiskeskkonnas. Disain igapäevaelus: tarbeesemete vormi, materjali ja otstarbe seosed.

Turvaline ja keskkonnasäästlik tarbimine.

Ideede esitamise kavandid ja mudelid.

Õppetegevused

Esemete, olendite, sündmuste kujutamine omas laadis endale tähenduslikes töödes, lugude visuaalne jutustamine.

Mitmesuguste kunstitehnikate ja töövõtete õppimine, katsetamine ja loominguline Rakendamine.

Oma tööde esitlemine, selgitamine. Kaaslaste kuulamine ja nende tööde vaatlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, nüüdiskunsti näitustele.

Kunstiteoste vaatlemine ja aruteludes osalemine.

Lähiümbruse keskkonna, ehituskunsti ja disaini näidetega tutvumine. Makettide ja kujundustööde teostamine.

Visuaalse kultuuri näidete kriitiline (reklaamid, filmid, arvutimängud jne) vaatlemine, arutlemine ja oma arvamuste põhjendamine.

Töötamine iseseisvalt ja rühmas. Materjalide, töövahendite ja töökooha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine.

2.2.5. Kunsti õppe- ja kasvatusesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöödes ühise tulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingu võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

2.2.6. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus II kooliastmes

Õpitulemused

6. klassi lõpetaja:

- 1) teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- 2) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, kollaaž, skulptuur, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 5) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- 6) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- 7) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupid mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;
- 8) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.

Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamiseõpetus.

Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.

Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.

Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Õppetegevused

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel.

Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine.

Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine.

Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.

Filmide, arvutimängude, koomiksitate ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline

Võrdlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

2.2.7. Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9) tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
- 10) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11) omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

2.2.8. Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus III kooliastmel

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- 1) teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 2) analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
- 3) visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- 4) rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- 5) esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
- 6) leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 7) analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;

8) arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalisuse seisukohast.

Õppesisu

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstrahereerimine, deformeerimine jne). Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajalos (valikuliselt).

Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina.

Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted.

Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loomingust.

Õppetegevus

Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.

Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine.

Töö kavandamine, tegemine, esitlemine ja analüüsimine.

Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.

Õppekäigud muuseumi, nüüdiskunsti näitustele ja kunstisündmustele.

Ekspositsiooni arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.

Infootsing erinevatest teabeallikatest.

Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.

Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest lähtudes.